

[Anne Grete Holmsgård]

I det svar, jeg fik, skriver statsministeren bl.a.: »Der er så vidt vides først og fremmest tale om personer, der anklages for voldshandlinger, herunder drab, i forbindelse med tidligere politiske uroligheder i Tyrkiet, samt personer, der er anklaget for overtrædelse af våben-, narkotika- og valutaloggivningen.«

Jeg var mildest talt rystet. Derfor har jeg stillet endnu et spørgsmål, og jeg har dokumenteret det med, at i hvert tilfælde 32 ud af de 200, der er blevet kaldt tilbage, er højtstående medlemmer af den faglige organisation DISK, der har næsten 1 million medlemmer i Tyrkiet, selv om den er forbudt i øjeblikket.

Desuden er der blandt de hjemkaldte Behice Boran, der er leder af det tyrkiske arbejderparti, som tidligere har været medlem af Europarådet, og som tidligere har været medlem af parlamentet. Behice Boran fremsendte i januar 1981 en rapport om forholdene i Tyrkiet til Europarådet, og umiddelbart derefter blev der indledt en retssag mod hende i Tyrkiet, hvor hun blev idømt 8 års isolationsfængsel og efter afsoningen yderligere 3 års forvisning til et øde distrikt i Tyrkiet, der er kendt for at være en af højborgene for fascisterne.

Jeg finder det meget rystende, hvis regeringen ikke klart vil tage afstand fra den slags dekretter, og jeg finder det endnu mere rystende, fordi vi alle sammen ved, at Tyrkiet og Danmark har meget tætte forbindelser igennem NATO-samarbejdet, igennem en associeringsaftale, Tyrkiet har med EF, og igennem økonomisk samarbejde.

Jeg er fuldstændig uforstående over for det, hvis statsministeren ikke skulle kende dokumentationen. Den dokumentation, jeg har fremlagt, stammer fra den tyrkiske avis Hürriyet fra den 6. marts 1981, fra dens Europaredaktion, men samtidig har bl.a. Amnesty International adskillige gange efter kuppet fremlagt klar dokumentation for den politiske forfølgelse, der finder sted i Tyrkiet, og for torturen, der finder sted, ligesom de har fremlagt dokumentation for, at adskillige mennesker er blevet dræbt gennem torturen.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

De oplysninger, jeg gav fru Anne Grete Holmsgård den 5. marts 1981, er efter min bedste opfattelse og vurdering korrekte, og jeg ser derfor ikke grund til at rette på dem.

Derimod finder jeg anledning til at korrigere spørgerens påstand om, at de nye tyrkiske bestemmelser »taler klart om Tyrkiets indre og ydre fjender, altså politiske »fjender««.

Som jeg oplyste i mit tidligere svar, tager bestemmelserne sigte på tyrkiske statsborgere, der anklages for overtrædelse af den tyrkiske lovgivning vedrørende – og her citerer jeg igen – »Tyrkiets indre, ydre, finansielle og økonomiske sikkerhed«.

I øvrigt kan jeg kun gentage, at regeringen ikke finder det hensigtsmæssigt med en henvendelse til den tyrkiske regering, men jeg vil understrege, hvad der også er givet udtryk for bl.a. fra udenrigsministerens side, at de trufne foranstaltninger set med danske øjne er usædvanlige og umiddelbart stridende mod vores retsopfattelse. Vi følger derfor nøje og kritisk udviklingen i Tyrkiet sammen med vore partnere i EF. I Europarådet, som fru Anne Grete Holmsgård var inde på, følger vi også disse ting, og vi vil i fællesskab overveje, hvilke konsekvenser det vil få, hvis der ikke sker fremskridt imod genoprettelsen af demokratiske tilstande i Tyrkiet. I disse overvejelser vil konsekvenserne af de omtalte tyrkiske bestemmelser naturligvis også indgå. Jeg tror,, det har mere vægt, om man derigennem dels overvejer, dels tilkendegiver sine synspunkter.

Anne Grete Holmsgård (VS):

Allerførst vil jeg sige, at det svar er jeg naturligvis ikke tilfreds med. Jeg synes ikke, at det på nogen som helst måde er betryggende.

Det citat, statsministeren startede med, nemlig at det drejer sig om Tyrkiets indre og ydre fjender, er taget fra statsministerens eget svar til mig, og det er ganske rigtigt mig, der konkluderer, at der så er tale om politiske »fjender«. Jeg mener ikke, det kræver fantastisk stor fantasi at forestille sig, hvad ydre og indre fjender betyder i et land, der har et militærdiktatur, hvor man ikke har organisationsret, hvor der sidder i tusindvis af politiske fanger – nogle taler om 30.000 politiske fanger – hvor Amnesty International klart har dokumenteret, at der foregår tortur, og hvor denne tortur i adskillige tilfælde har medført dødsfald i fængslerne og på politistationerne.